

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Мова і література (німецька). Переклад

другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 035 Філологія

галузі знань 03 Гуманітарні науки

Освітня кваліфікація: Магістр філології зі спеціалізації

«Мова і література (німецька). Переклад»

Професійна кваліфікація: Філолог. Викладач німецької мови і літератури
та англійської мови. Перекладач

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ЧНУ імені Лесі Українки
(протокол № 7 від «28» травня 2020 р.)

Освітньо-професійна програма введена в дію з 1 вересня 2020 р.
наказ №142-з від «28» травня 2020 р.

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО

(із внесеними змінами та доповненнями)

Вченою радою ВНУ імені Лесі Українки

(протокол № 28 від «28» 06 20 22 р.)

Ректор Анатолій ЦЬОСЬ

наказ № 220 -з від «29» 06 2022 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, який регламентує нормативні, компетентнісні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги до підготовки магістрів у галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія спеціалізації «Мова і література (німецька). Переклад».

Освітньо-професійна програма заснована на компетентнісному підході підготовки фахівця в галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія.

Освітньо-професійна програма розроблена робочою групою ВНУ імені Лесі Українки у складі:

1. Лисецька Н. Г., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри німецької філології ВНУ імені Лесі Українки, гарант ОПП.
2. Макарук Л. Л, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри прикладної лінгвістики ВНУ імені Лесі Українки.
3. Застровська С. О., кандидат філологічних наук, професор, професор кафедри німецької філології ВНУ імені Лесі Українки.
4. Третяк О. А., магістрантка факультету іноземної філології ВНУ імені Лесі Українки.

Освітня програма погоджена вченою радою факультету іноземної філології, схвалена науково-методичною комісією факультету іноземної філології та затверджена Вченою радою Волинського національного університету імені Лесі Українки (протокол № 7 від 28 травня 2020 р.).

Порядок розробки, експертизи, затвердження і внесення змін в освітню програму регулюється [Порядком формування освітніх програм та навчальних планів підготовки фахівців за першим \(бакалаврським\) та другим \(магістерським\) рівнями у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#) (зі змінами та доповненнями згідно з рішенням Вченої ради ВНУ імені Лесі Українки від 26.02.2021 р., протокол № 2 та від 25.03.2021 р., протокол № 4) і [Положенням про розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття освітніх програм у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#) (затвердженим Вченою радою ВНУ імені Лесі Українки, протокол № 15 від 24.12.2020 р.).

Ця освітня програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Лист погодження освітньо-професійної програми:

Голова методичної комісії факультету (інституту) Григор'єв Т.В.

Завідувач кафедри Засимковська С.О.

Завідувач кафедри СМ / Сташ'єв О.В.

Завідувач кафедри А (Хомєдн Е.К.)

Завідувач кафедри СМ / Тіскуп І.І.

Завідувач кафедри В. Уцима / Уцима В.А.

1. Профіль освітньо-професійної програми
зі спеціальності 035 Філологія

1 – Загальна інформація	
Повна назва ЗВО та структурного підрозділу	Волинський національний університет імені Лесі Українки, факультет іноземної філології, кафедра німецької філології
Ступінь вищої освіти	Магістр
Освітня кваліфікація	Магістр філології зі спеціалізації «Мова і література (німецька). Переклад»
Кваліфікація в дипломі	ступінь вищої освіти – магістр , спеціальність – 035 Філологія , спеціалізація – «Мова і література (німецька). Переклад», освітня програма – «Мова і література (німецька). Переклад».
Професійна кваліфікація	Філолог. Викладач німецької мови і літератури та англійської мови. Перекладач
Офіційна назва освітньої програми	Мова і література (німецька). Переклад
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Акредитована
Цикл/рівень	НРК України – сьомий рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – сьомий рівень
Передумови	Диплом бакалавра, спеціаліста, магістра
Мови викладання	Українська, німецька, англійська
Термін дії освітньої програми	З 2020 н. р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	Оприлюднення на сайті: https://vnu.edu.ua/uk/
2 – Мета освітньо-професійної програми	
Формування професійно орієнтованих комунікативних мовленнєвих компетенцій (лінгвістичної, соціолінгвістичної та прагматичної) у магістрів	

для забезпечення ефективного професійного спілкування в академічному та професійному середовищах; розвиток прагнення до науково-дослідної діяльності.

3 – Характеристика освітньо-професійної програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань – 03 Гуманітарні науки Спеціальність – 035 Філологія Спеціалізація – «Мова і література (німецька). Переклад» <i>Об'єктами вивчення та професійної діяльності</i> магістра філології є мова(и) (в теоретичному / практичному, синхронному / діяхронному, діалектологічному, стилістичному, соціокультурному та інших аспектах); література й усна народна творчість; жанрово-стильові різновиди текстів; переклад; міжособистісна, міжкультурна та масова комунікація в усній і письмовій формі. <i>Цілі навчання</i> – підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, у діяльності, пов'язаній з аналізом, творенням (зокрема перекладом) і оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організацією успішної комунікації різними мовами. <i>Теоретичний зміст предметної галузі</i> становить система наукових теорій, концепцій, принципів, категорій, методів і понять філології. <i>Методи, методики та технології</i>: загальнонаукові та спеціальні філологічні методи аналізу лінгвістичних одиниць, методи і методики дослідження мови і літератури, методика викладання у ЗВО, інформаційно-комунікаційні технології.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Вища освіта у галузі філології. Програма базується на достовірних наукових результатах із урахуванням актуального стану філології, орієнтує на актуальні спеціалізації, в межах яких можлива подальша професійна та наукова кар'єра: вищезазначене полягає у формуванні навичок і вмінь опанування мови як засобу спілкування фахівців на всіх рівнях підвищеного володіння нею (C1, C2) у побутовій,

	загальноосвітній, науковій та професійних сферах та перекладу текстів різного спрямування; у набутті таких мовленнєвих знань та вмінь, якими повинен володіти магістр в результаті вивчення дисципліни. Програма є багатовимірною і модульною за своєю структурою та організацією; забезпечує стандартизовану базу для розробки університетських курсів і планів з німецької мови відповідно до професійних потреб студентів-філологів; сприяє мобільності студентів-філологів та конкурентоспроможності на ринку праці. У більш широкому контексті програма спрямована не лише на розвиток прагматичної компетенції, але й враховує соціокультурні особливості спільноти, в якій житимуть й працюватимуть майбутні магістри-філологи. Програма враховує ті недоліки, що існували раніше у практиці викладання та вивчення німецької мови у ВНЗ і базується на сучасних дидактичних принципах викладання і вивчення першої іноземної мови у ВНЗ. Ключові слова: філологія, лінгвістика, переклад, література, іноземна мова, стилістичний засіб, аналіз тексту, метафора, запозичення, стилістика, прикладна лінгвістика, штучні мови, лінгвістика тексту, наукова комунікація, лексикологія.
Особливості програми	Здобувачі вищої освіти продовжують вивчати дві іноземні мови, німецьку та англійську, а завдяки можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії навчання можуть обирати і вивчати третю іноземну мову та інші освітні компоненти, що пропонуються кафедрою німецької філології, а також викладачами усіх кафедр університету. Програма передбачає проходження виробничої перекладацької, виробничої асистентської та виробничої переддипломної практик, дає можливість брати участь у міжнародних програмах академічного обміну (наприклад, в рамках угоди про співпрацю з Університетом м. Фехта, Німеччина, і з Поморською академією у м. Слупськ, Польща). Участь здобувачів вищої освіти у семінарах, тренінгах та воркшопах Німецької служби академічних обмінів

	(DAAD), залучення лекторів Німецької служби академічних обмінів до освітнього процесу. Участь здобувачів вищої освіти у студентських науково-проблемних гуртках/групах. Викладання німецькою, англійською та українською мовами. Після завершення навчання здобувачі мають можливість навчатися в аспірантурі.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Магістр філології за спеціальністю 035 Філологія (035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька) може залучатися до таких видів економічної діяльності відповідно до національного класифікатора професій (за ДК 003-2010): професіонал в галузі освіти та навчання, викладач закладів вищої освіти, перекладач, філолог, лінгвіст, науковий співробітник.
Подальше навчання	Продовження навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Програма передбачає студентоцентроване навчання, яке реалізується на основі таких методів: - пасивні (інформаційно-рецептивні та пояснювально-ілюстративні); - активні й інтерактивні (бесіди, діалоги, дискусії на відповідну тематику, мозковий штурм, асоціограми); - евристичні (рефлексії на певну тематику, написання творів, есе тощо); - творчі, проблемно-пошукові методи (обмін думками, використання на заняттях власного досвіду, фонових знань, вираження світогляду); - методи контролю та самоконтролю (тести, твори, контрольні роботи); - комунікативні методи (робота в парах, групах тощо). Використовуються інформаційно-комунікаційні та мережеві технології (навчання на платформі Moodle, Microsoft Teams, Google classroom; застосування онлайн-сервісів для створення інтерактивних вправ:

	https://learningapps.org/ , https://www.learningsnacks.de/ , https://kahoot.com/ тощо). Форми організації навчання: лекції, практичні та семінарські заняття, комбіноване навчання, індивідуальні завдання, консультації, самостійна робота студентів, проходження виробничої перекладацької, виробничої асистентської та виробничої переддипломної практик, магістерська робота.
Оцінювання	Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється згідно з Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки . Контрольні заходи включають поточний (опитування, перевірка результатів виконання різноманітних завдань) і підсумковий контроль у формі модульного контролю, семестрового заліку та екзамену, державна атестація у формі захисту випускної кваліфікаційної роботи.
6 – Перелік компетентностей випускника	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно. ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

	ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні. ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Фахові компетентності (ФК)	ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах. ФК 2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства. ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки. ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій. ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань. ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату. ФК 9. Здатність ефективно й компетентно брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі філології. ФК 10. Здатність здійснювати письмовий та усний переклад різножанрових текстів з використанням інноваційних технологій у викладацькій та перекладацькій діяльності, володіти концептуальними засадами галузевого перекладу та риторико-комунікативною культурою перекладача.

	ФК 11. Здатність володіти різними видами методів та прийомів для забезпечення якісного перекладу (вичитування, редагування, зворотний переклад).
--	---

7 – Програмні результати навчання

ПРН 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПРН 8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.

ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН 14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

ПРН 18. Презентувати результати свого дослідження науковій спільноті в наукових публікаціях чи виступах на конференціях, круглих столах, семінарах тощо.

ПРН 19. Забезпечувати з використанням інноваційних технологій лексичну, граматичну, синтаксичну і стилістичну еквівалентність та функціональну адекватність у процесі письмового та усного перекладу різножанрових текстів, а також галузевого перекладу, враховуючи риторико-комунікативну культуру перекладача.

ПРН 20. Послуговуватися різними видами стратегій і методів для здійснення ефективної перекладацької діяльності та прийомами забезпечення якості перекладу (вчитування, редагування, зворотний переклад) у різножанрових текстах та при галузевому перекладі.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Науково-педагогічні працівники, залучені до викладання професійно-орієнтованих дисциплін, мають наукові ступені за спеціальністю та/або вчені звання. До реалізації освітньої програми залучаються також лектори Німецької служби академічних обмінів. Деякі науково-педагогічні працівники, які викладають на ОП, володіють мовними сертифікатами рівнів C1 та C2, а також сертифікатами екзаменатора міжнародних стандартизованих іспитів Гете-Інституту.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення освітньої програми відповідає чинним технологічним вимогам до провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 (чинний) в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 р. № 365.
Інформаційне та навчально-	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення відповідає ліцензійним вимогам, базується на сучасних інформаційно-комунікаційних технологіях та включає:

методичне забезпечення	офіційний веб-сайт Волинського національного університету імені Лесі Українки, сторінки факультету та кафедри, де розміщена основна інформація про наукову та навчально-методичну діяльність (освітньо-професійні програми, навчальні плани, робочі програми / силабуси з навчальних дисциплін тощо); можливість використання інформаційно-методичних пакетів навчальних дисциплін, оприлюднених на платформі Moodle, Microsoft Teams, Google Classroom; інформаційні ресурси бібліотеки Волинського національного університету імені Лесі Українки (електронний каталог, передплачені періодичні видання, каталог нових надходжень, інституційний репозитарій); німецькомовні ресурси бібліотеки Німецької академічної служби обміну та німецькомовної літератури Фонду імені Ріхарда Окунєвського і Манфреда Мьоллера.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Регулюється Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу від 11 вересня 2020 р. (Положення.pdf)
Міжнародна кредитна мобільність	Участь здобувачів вищої освіти факультету іноземної філології у програмі академічного обміну в рамках угод з Університетом м. Фехта, Німеччина , і Поморською академією в м. Слупськ, Польща .
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе за умови володіння українською мовою або після навчання на підготовчому відділенні.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

Перелік компонент ОП

Код н/д (номер з/п)	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
1. Обов'язкові компоненти ОП			
1.1. Цикл загальної підготовки			
ОЗ 1	Інтелектуальна власність	2	залік

ОЗ 2	Інноваційні технології у викладацькій діяльності та перекладі	4	екзамен
ОЗ 3	Наукова комунікація іноземною мовою / Наукова комунікація українською мовою (як іноземною)*	3	залік
ОЗ 4	Філософія мови	4	екзамен
ОЗ 5	Новітні тенденції сучасної лінгвістики	4	екзамен
ОЗ 6	Педагогіка вищої школи і методика викладання іноземних мов у закладах	4	екзамен
ОЗ 7	Методологія та організація наукових досліджень	2	екзамен
1.2. Цикл професійної підготовки			
ОП 1	Основна іноземна мова	10	залік / екзамен
ОП 2	Друга іноземна мова (англійська)	9	залік / екзамен
ОП 3	Літературознавство		
ОП 3.1	Сучасний літературний процес	3	екзамен
ОП 3.2	Лінгвістичний аналіз тексту	2	залік
ОП 4	Бізнес-курс основної іноземної мови	3	екзамен
ОП 5	Концептуальні засади галузевого перекладу	3	екзамен
ОП 6	Переклад і редагування текстів	2	екзамен
ОП 7	Риторико-комунікативна культура перекладача	3	екзамен
ОП 8	Практика виробнича перекладацька	3	залік
ОП 9	Практика виробнича асистентська	3	залік
ОП 10	Практика виробнича переддипломна	3	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент		67 кредитів	
2. Вибіркові компоненти ОП			
ВК 1	Дисципліна 1	6	залік
ВК 2	Дисципліна 2	3	залік
ВК 3	Дисципліна 3	3	залік
ВК 4	Дисципліна 4	3	залік
ВК 5	Дисципліна 5	4	залік
ВК 6	Дисципліна 6	4	залік
Загальний обсяг вибірових компонент		23 кредитів	
Загальний обсяг освітньої програми		90 кредитів	

* дисципліна читається для іноземних студентів та осіб без громадянства

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Державна атестація випускників освітньо-професійної програми «Мова і література (німецька). Переклад» спеціальності 035 Філологія здійснюється у формі захисту випускної кваліфікаційної роботи і завершується видачою документа встановленого зразка про присудження ступеня магістра та присвоєнням освітньої кваліфікації магістра філології за спеціалізацією «Мова і література (німецька). Переклад», а також професійної кваліфікації «Філолог. Викладач німецької мови і літератури та англійської мови. Перекладач». Державна атестація передбачає оцінювання досягнення результатів навчання, визначених освітньою програмою.

4. Матриця відповідності загальних компетентностей (ЗК) компонентам освітньо-професійної програми

[illegible]

5. Матриця відповідності фахових компетентностей (ФК) компонентам освітньо-професійної програми

[illegible]

6. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-професійної програми

[illegible]

Керівник групи забезпечення

Лисецька Н. Г.

Гарант освітньої програми

Лисецька Н. Г.